

YKN23777

30.08.2023

VIROLAHDEN KUNTA

Oikotie & Opintie, Virolahti

LUONTOSELVITYS

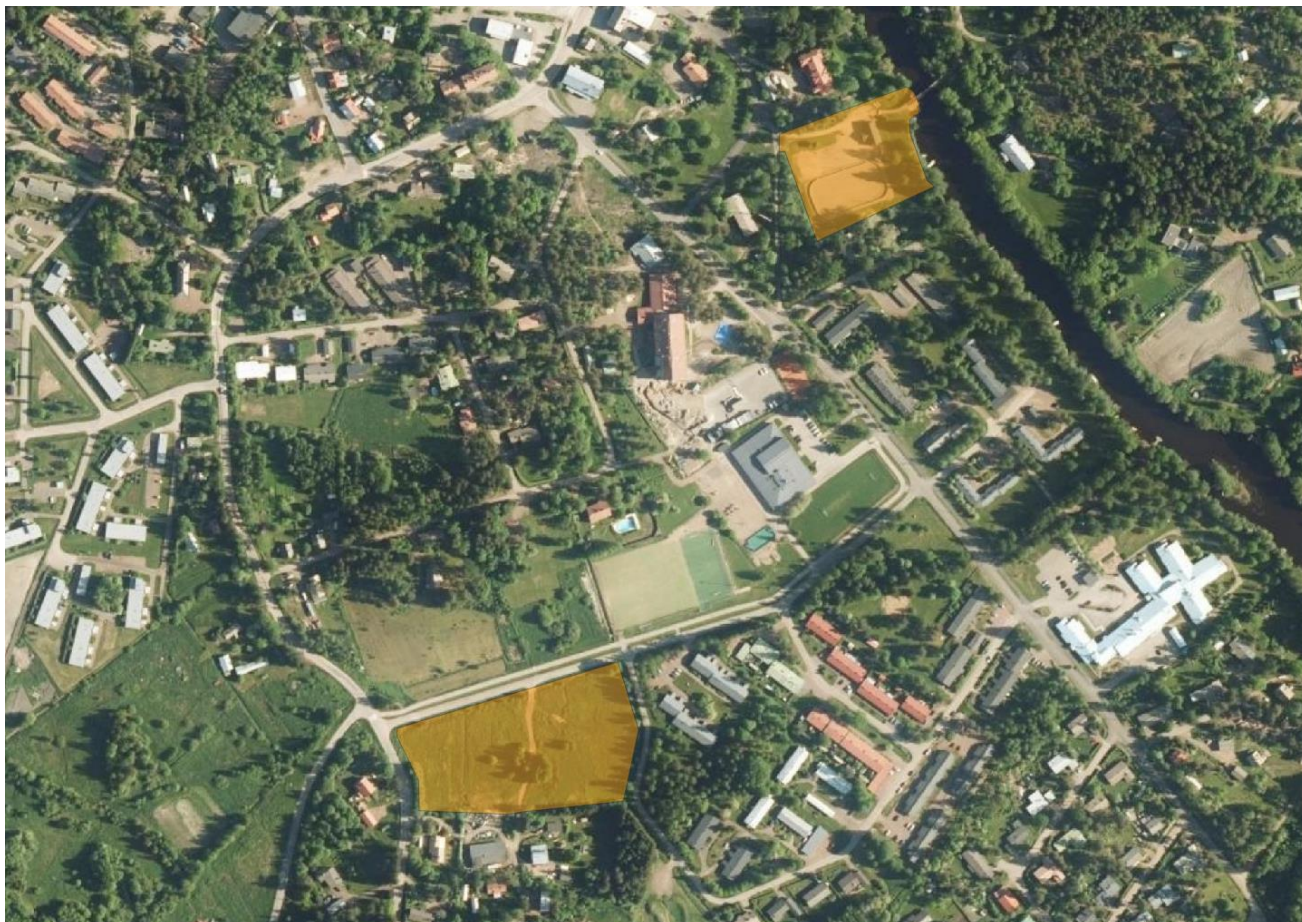
Kuva 1. Oikotien selvitysalue kuvattuna Oikotien ja Haukitien risteyksestä länsilounaaseen. Kansikuvassa Opintien selvitysalue.

1. LUONTOSELVITYKSEN TOTEUTUS

Virolahden kunta suunnittelee uutta lämpölaitosta Virojoen taajaman alueelle. Lämpölaitoshankkeeseen liittyy myös asemakaavan muutos. Suunnittelun kohteena on kaksi erillistä aluetta, jotka sijaitsevat Opintien sekä Oikotien varrella. Ympäristökonsultointi Niemeläinen Oy (YKN) teki alueilla luontoselvityksen siihen liittyvine maastotöineen.

Suunnittelualan luontoselvityksessä keskityttiin kuvaamaan alueen luonnon yleispiirteitä ja mahdollisia luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita kohteita. Tällaisia ovat luonnonsuojelulain 29§ mukaiset suojeltavat luontotyytit, metsälain 10§ mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain 11§ mukaiset pienvedet sekä muutoin ympäristön kannalta arvokkaat kohteet. Suunnittelualan eläin- ja kasvilajien osalta havainnoitiin erityisesti uhanalaiset lajit (luonnonsuojelulaki 46§) sekä erityistä suojelua vaativat lajit (LSL 47§) ja näiden elinympäristöt. Lisäksi tarkasteltiin luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit sekä lintudirektiivin liitteen I lajit ja niiden elinympäristöiksi sopivat alueet.

Työ aloitettiin suunnittelemalla maastotöiden toteutus, joka tehtiin karttatarkastelun pohjalta. Maastokäyntien yhteydessä havainnoitiin linnusto, kasvillisuus ja perhoset sekä etsittiin merkkejä liito-oravan esiintymisestä alueella. Lajistoselvitykset tehtiin kulkemalla alueet läpi järjestelmällisesti ja kirjaamalla jokainen havaittu yksilö. Maastokartoituksen tulokset muodostavat tämän raportin perustan. Lisäksi aiemmat havainnot selvitettiin Lajitietokeskukselta sekä Kymenlaakson Lintutieteelliseltä yhdistykseltä; Virojoen taajaman alueella tehdyt havainnot painottuvat selkärangattomiin, ja kohdealueiden lähiympäristössä tehtyjen havaintojen määrä oli varsin suppea.

Kuva 2. Virojoen selvitysalueet. Pohjoisessa Virojoen rantaan rajautuen Opintien selvitysalue. Eteläisempi on Oikotien alue. Ortokuva © MML 2023

2. ALUEIDEN YLEISKUVAUS

Selvitysalueeseen kuului kaksi eri aluetta 1) Oikotie, sisältäen kiinteistöt 935-431-2-215 ja 935-431-2-461 sekä osan kiinteistöstä 935-2-9901, ja 2) Opintien kiinteistö 935-431-2-308.

Oikotien selvitysalue sijaitsee Museotien, Oikotien ja Haukitien rajaamalla alueella. Alue on pinnanmuodoiltaan melko tasainen, loivasti lounaiskulman suuntaan nouseva. Alueen pinta-ala on 1,4 ha.

Opintien selvitysalue rajautuu itäosastaan jokirantaan. Sen pinta-ala on 8200 m². Kiinteistöllä on jääkiekkokaukalo, pyörärata, rantalentopallo- ja koripallokentät sekä huoltorakennus.

3. LUONTOSELVITYKSEN YHTEYDESSÄ TEHDYT HAVAINNOT

3.1. Kasvillisuus

Selvitysalueiden kasvillisuus kartoitettiin pääosin 02.06.2023 suoritetun maastokäynnin yhteydessä. Lisäksi kasvillisuuskartoitusta täydennettiin myöhemmillä maastokäynneillä kesä- ja heinäkuussa. Maastossa alueet selvitettiin kattavasti kävellen ne järjestelmällisesti läpi ja kirjaten havaitut kasvilajit.

3.1.1. Oikotie

Oikotien kohdealueen puusto on niukkaa. Haukitien puoleisella kiinteistön rajalla kasvaa muutamia varttuneita haapoja ja koivuja, ja lännessä Museotien puoleisella rajalla on tuomipensaikko. Lisäksi keskellä aluetta, Hevostien molemmin puolin kasvaa pienessä metsäsaarekkeessa nuorehkoa haavikkoa sekä koivuja, länsipuolella myös pari mäntyä. Oikotien alueen kasvillisuus muodostuu valtaosin tavanomaisesta niittyjen ja pellonreunojen lajistosta, kuten koiranputki, koiranheinä, nurmipuntarpää ja niittynätkelmä. Aluetta reunustavissa ojissa kasvaa

paikoin runsaastikin luhtasaraa, korpikaislaa ja leveäosmankäämiä. Tienpientareille tultaessa lajisto muuttuu monimuotoisemmaksi heinien osuuden vähentyessä. Tienpientareiden lajistoon kuuluu mm. syyläjuuri, al-sikeapila, runsas peltosaunio ja hevонhierakka. Alueella tavattiin kolme vieraslajia: paimenmatara, komealupiini ja yksittäinen kurturuuspensas. Metsäsaarekkeen kivien seassa kasvaa punaherukka ja karviaisia.

3.1.2. Opintie

Opintien kiinteistön kasvillisuus on voimakkaasti ihmistoiminnan muokkaamaa. Suuri osa alueen alasta on hiekkakenttää tai asfaltoitua, ja viheralueita hoidetaan säännöllisesti mm. leikkaamalla nurmikkoa. Rehevimmillään kasvillisuus on kiinteistön etelä- ja länsirajojen ojien ympäristössä. Puusto rajoittuu alueen itäosaan, jossa joki-varressa kasvaa varttuneita harmaa- ja tervaleppiä sekä nurmialueella kaksi koivua. Kiinteistölle Opintieltä jottavan kulkuväylän varrella kasvaa lisäksi yksittäinen vaahtera. Pensaskerroksessa kasvaa paikoin pihlajia ja tuomea. Kenttäkerroksen kasvillisuus on tyypillistä avomaiden ja niittyjen kasvillisuutta. Alueella tavattavaan lajistoon kuuluu mm. ahdekaunokki, kaunokainen, karhunputki, keltakannusruoho, punasolmukka, nurmihärkki ja rantanenätti nokkosten ja maitohorsmien ohella. Kiinteistöä reunustavissa ojissa kasvaa mesiangervoa, ojakelukkaa ja ranta-alpia. Alueella tavattiin vieraslajeiksi luokiteltavat paimenmatara, amerikanhorsma sekä kurturuusu (7 pensasta).

Kuva 3. Opintien hoidettua, puistomaista kasvillisuutta.

3.2. Linnusto

Pesimälinnuston kartoitus suoritettiin aamulla 2.6.2023. Sää oli havaintoaikaan pilvinen ja vähätuulinen. Lintuja havainnointiin myös muilla maastokäynneillä kevättalvella ja kesäkuussa. Linnut olivat aktiivisemmin äänessä 20.6.2023 tehdyn käynnin aikaan. Kaikki havaitut lajit kirjattiin yksilömäärineen.

Opintien alueen maastokäynneillä havaittiin yhteensä 18 lintulajia. Lisäksi alueelta on joitakin havaintoja Lajitietokeskuksen ja BirdLife Suomen havaintojärjestelmissä. Yhtensä alueelta on tavattu 25 lintulajia, joista yksi on luokiteltu EU:n lintudirektiivin I-liitteessä erityisesti suojeltavaksi ns. direktiivilajiksi (dir., kalatiira). Lajeista

kolme on luokiteltu silmälläpidettäväksi (NT, pensaskerttu, punavarpunen, alli), kolme vaarantuneeksi (VU, pähkinänakkeli, naurulokki, haarapääsky) ja yksi erittäin uhanalaiseksi (EN, tervapääsky).

Myös Oikotien alueen selvityksissä havaittiin 18 lintulajia. Lajitietokeskuksen ja BirdLifen havainnot huomioiden alueella on havaittu yhteensä 22 lajia lintuja. Näistä kaksi oli erittäin uhanalaisia (EN, mehiläishaukka, tervapääsky, viherpeippo), yksi vaarantunut (VU, naurulokki) ja kolme silmälläpidettävää (NT, harakka, pensaskerttu, västäräkki). Lisäksi BirdLifen tietokantaan on kirjattu havainto lähipelloilta alueelle kuuluneesta ruisrääkstä (dir.).

Linnusto on varsin tyypillistä pihojen ja pensoittuvien avomaiden lajistoa. Uhanalaisimmista lajeista (luokat EN ja VU) tehdyt havainnot koskivat ylilentäviä lintuja. Kohdealueet ovat varsin suppeita, eikä niiden arvioida olevan merkittäviä alueen linnustolle.

3.3. Perhoset

Perhosia havainnoitiin kahdella maastokäynnillä 20.06.2023 ja 13.07.2023. Sää oli kumpanakin kartoituspäivänä aurinkoinen, poutainen, lämmin ja vähätuulinen. Havainnoinnissa keskityttiin päiväperhosiin. Kaikki alueilla havaitut lajit kirjattiin ylös yksilömäärineen.

Havaittu lajisto oli varsin tavanomaista niittyjen ja pellonreunojen lajistoa. Oikotiellä tehtiin havaintoja yhteensä 14 perhoslajista (yht. >41 yksilöä), Opintiellä havaittiin 5 lajia (yht. 5 yksilöä). Runsaslukuisimpina lajeina esiintyi tuomenkehrääjäkoi, tesmaperhonen ja lauhahiipijä.

Alueilla ei arvioida esiintyvän direktiiviperhoslajeja tai uhanalaisia lajeja.

Kuva 4. Litteähukankorento Oikotiellä.

Kuva 5. Kolmipiikki Oikotien varren ojassa.

3.4. Liito-oravat

Liito-oravakartoitukset tehtiin 05.04.2023 Oikotiellä (ja vielä tuolloin suunnittelussa mukana olleilla kahdella muulla kohteella), ja 02.05.2023 ensimmäisen käynnin jälkeen kohdealueeksi valikoidulla Opintiellä. Kohdealueiden suppeuden myötä kartoitukset tehtiin papanakartoitusmenetelmällä etsimällä liito-oravien papanoita puiden tyviltä. Kohdealueiden rajoilla kasvaa hieman liito-oravan ravinnonlähteeksi kelpaavia puita (haapa ja tervaleppä), mutta huomioiden naapurikiinteistöjen kasvillisuus (biotooppi ei liito-oravaa suosivaa) kohdekiinteistöillä kasvavien harvojen ravintopuiden ei arvioida olevan merkittäviä liito-oravan menestymisen ja suojelun kannalta. Kohdekäynneillä ei todettu merkkejä liito-oravista.

4. YHTEENVETO

Virojoen keskustaajaman alueelle suunnitellun lämpölaitoksen luontoselvitykseen liittyvät maastotyöt tehtiin kevättalvella sekä kesällä 2023. Työn perustana olivat luonnonsuojelulain, metsälain sekä vesilain mukaiset vaatimet. Tämän lisäksi työ toteutettiin EU:n luontodirektiivin IV-liitteen ja lintudirektiivin I-liitteen vaatimukset huomioiden.

Selvitysalueet sijaitsivat Opintien ja Oikotien varsilla. Molemmat kohteet ovat voimakkaasti ihmistoiminnan muokkaamia, eikä niiden kasvilajistossa todettu huomionarvoisia lajeja. Molemmilla alueilla tavattiin kurtturuusukasvustoja, jotka suositellaan hävitettäväksi.

Kohdealueilla on tavattu uhanalaisia lintulajeja, mutta koska havainnot koskevat lähinnä ylilentäviä lintuja, kohdealueiden ei arvioida olevan erityisen merkityksellisiä niiden suojelun kannalta. Merkittävimmät linnustolliset arvot liittyvät Opintiellä jokirannassa kasvaviin puihin (varttunutta harmaa- ja tervaleppää), jotka tarjoavat pesintä- ja ruokailumahdollisuuksia mm. tikoille ja pähkinänakkelille. Puiden säästäminen mahdollisen kiinteistöllä tapahtuvan rakentamisen yhteydessä on suositeltavaa jo maisemallisistakin syistä. Vastaavasti Oikotiellä alueen länsireunan ja keskiosan haavat sekä itälaidan tuomipensaikko tarjoavat ravintoa ja suojaa alueen eläimistölle, ja myös tällä alueella puuston ja pensaikon huomioiminen rakentamisessa olisi suotavaa.

Kummallakaan alueella ei selvitysten perusteella arvioida esiintyvän liito-oravia.

Opintien kasvillisuus on liian vähäistä, jotta alueella olisi merkitystä perhosille. Oikotiellä perhosia havaittiin runsaammin; alueen kasvillisuus on perhosille sopivaa niityn tai kesantopellon lajistoa. Perhosselvityksissä ei havaittu uhanalaisia lajeja, eikä näitä arvioida esiintyvän alueella.

Tehdyn selvityksen perusteella alueilla ei ole erityisiä luontoarvoja, jotka tulisi huomioida alueita kehitettäessä.

Lappeenrannassa 30.08.2023

YMPÄRISTÖKONSULTOINTI NIEMELÄINEN OY

Esa-Matti Lampinen, Ins. AMK

Juha Saajoranta, FM (JS-Enviro Oy)